

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA CATALUNYA
SALA SOCIAL

IL·LM. SR. IGNACIO MARÍA PALOS PEÑARROYA
IL·LMA. SRA. ROSA MARIA VIROLÉS PIÑOL
IL·LMA. SRA. MATILDE ARAGÓ GASSIOT

Barcelona, 5 de maig de 2006

La Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, formada pels magistrats esmentats més amunt,

EN NOM DEL REI

ha dictat la següent

SENTÈNCIA NÚM. 3458/2006

En el recurs de suplicació interposat per Servei Català de la Salut (CatSalut) a la sentència del Jutjat Social 33 Barcelona de data 13 d'abril de 2005 dictada en el procediment núm. 103/2005 en el qual s'ha recorregut contra la part Jordi, ha actuat com a ponent Il·lma. Sra. Matilde Aragó Gassiot.

ANTECEDENTS DE FET

Primer. En data 14 de febrer de 2005 va arribar al Jutjat Social esmentat una demanda sobre Reintegrant despeses mèdiques, en la qual l'actor al·lega els fets i fonaments de dret que va considerar procedents i acabava demanant que es dictés una sentència d'acord amb el que es demanava. Admesa la demanda a tràmit i celebrat el judici, es va dictar la sentència en data 13 d'abril de 2005, que contenia la decisió següent: " Estimar la demanda interposada per JORDI contra SERVEI CATALA DE LA SALUT a la que condemno a abonar-li la quantitat de 5.726 euros en concepte de rescabament per despeses mèdiques "

Segon. En aquesta sentència es declaren com a provats els fets següents:

1.- En data 15 de juny de 2004, mentre practicava esport, l'actor notà un dolor intens al pit, per la qual cosa anà al servei d'urgències del CAP, que, després d'explorar-lo, no li detectaren res en especial (doc. 2 de l'actor).

2.- Atesa la persistència del dolor, el mateix dia l'actor anà a la clínica FIATC, mútua de la que es soci, on es detectà "cuadro de dolor retroesternal de inicio mientras jugaba squash irradiado hacia región mandibular, dolor sordo, no claramente opresivo ", davant lo qual fou derivat a la Clínica Sant Jordi, previ contacte telefònic (doc. 3 de l'actor).

3.- En data 16-06-04 fou explorat al servei de cardiologia de la clínica Sant Jordi sense detectar res en especial, tot i recomanar practicar un ecocardiograma, pel qual fou convocat el dia 21 de juny (doc. 4 actor).

4.- El dia 21 de juny, practicat l'ecocardiograma a les 18 hores, es detectaren imatges sospitoses de dissecció aòrtica, per la qual cosa fou ingressar d'immediat a l'UCI, on li foren practicades una resonància magnètica i un cateterisme cardiac, que confirmaren el diagnòstic de dissecció aguda d'aorta ascendent. L'equip cardiològic que l'atenia valorà que, en les condicions en les que estava l'actor, no era convenient el seu trasllat i l'operà amb caràcter urgent el dia 23 de juny, practicant-li una substitució valvular de la valvula aòrtica i de la seva aorta ascendent per un conducte valvular amb reimplantació d'ambdós ostiums coronaris. El curs post-operatori fou normal i en data 07-07-04 li fou lliurada l'alta hospitalària (doc. 1 actor).

5.- El cost de la intervenció fou a càrrec de la mutua FIATC en raó de l'assegurança de l'actor amb excepció de la pròtesi valvular implantada que hagué d'abonar l'actor per import de 5.726 euros (doc. 7 de l'actor).

6.- L'actor formulà sol·licitud de rescabament de despeses en data 16-07-04, adjuntant la documentació acreditativa de l'assistència mèdica rebuda i de la despesa originada que fou denegada per resolució de 05-08-04 en considerar que "que no s'ha pogut comprovar la negació d'assistència per part del sistema nacional de salut, considerant-se una derivació voluntària a favor d'un centre privat. Interposada reclamació prèvia ha estat desestimada per resolució de 17-12-04.

7.- La Clinica Sant Jordi és una centre mèdic concertat pel Servei Català de la Salut al que es deriven intervencions cardiològiques en situacions de sobresaturació dels centres mèdics públics o per cas de necessitar l'aplicació de determinades tècniques (declaració del Dr. Monroy).

Tercer. Contra aquesta sentència la part demandada va interposar un recurs de suplicació, que va formalitzar dins del termini. Es va donar trasllat a la part contrària lo impugnó . Es van elevar les actuacions a aquest Tribunal i es va formar aquest rotlle.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER. Contra la sentència que estima la demanda en reclamació de reintegrament de despeses mèdiques, que estima la demanda, presenta recurs la defensa del Servei Català de la Salut, que ha estat impugnat de contrari. Com a primer motiu demana el recurrent la revisió dels fets declarats provats, al empara de l'article 191 b) de la LPL.

S'ha de tenir present als dits efectes que conforme constant doctrina jurisprudencial per a que prosperi aquesta causa de suplicació, en base al caràcter extraordinari d'aquest recurs, és necessària la concurrència dels següents elements:

- a) l'existència d'un error en el jutjador en la valoració de la prova, de forma clara i palesa, no basat en conjectures o raonaments;
- b) que aquest error es basi en documents o perícies obrants en les actuacions que ho posin en evidència;
- c) que el recurrent assenyali els paràgrafs a modificar, tot proposant una redacció alternativa que concreti la seva pretensió revisòria;
- d) que els resultats que es postulen, encara que es basin en els dits mitjans de prova, no quedin desvirtuats per altres proves practicades al llarg del judici, atès que en cas de contracció ha de prevaler el criteri del jutge d'instància, en tant que la llei li reserva la funció de valoració de les proves; i
- e) que les modificacions sol·licitades siguin rellevants i transcendents per a la resolució de les qüestions plantejades.

SEGON. Concretament el recurs demana la revisió del fet primer, del qual proposa una redacció alternativa en els següents termes:

"1.- En data 15 de juny de 2004, mentre practicava esport, l'actor notà un dolor intens al pit, pel la qual cosa anà al servei d'urgències del CAP, que després d'explorar-lo, el van remetre a un centre hospitalari per que se li revisés la opressió que sentia al pit i li podessin fer proves, amb mitjans dels que només un centre hospitalari disposa"

Com a documents de contrast cita el foli 31 de les actuacions, del quan no es dedueix res amb claredat meridiana, ja que no pot ser més concís, solament que no se li fa un diagnòstic i tampoc se'l remet de forma urgent a un hospital públic ni concertat. En conseqüència, no es pot modificar el fet provat amb la redacció que s'interessa sinó tan sols afegint a la redacció que consta la recomanació de "revisió hospitalària".

TERCER. Demana també el recurrent la modificació del fet provat segon, del qual proposa la redacció següent:

"2.- Atesa la indicació del metge que el va explorar en el seu CAP, i de la persistència del dolor, el mateix dia l'actor, en lloc d'anar a un centre hospitalari públic va anar a la clínica FIATC, mútua de la que es soci, on es detectà "cuadro de dolor retroesternal de inicio mientras jugaba squash irradiado hacia región mandibular, dolor sordo, no claramente opresivo", davant lo qual fou derivat a la Clínica Sant Jordi, previ contracte telefonic (doc. 3 del actor)."

Cita al efecte els folis 31, 32 i 34 de les actuacions, però en aquest cas no es pot atendre cap modificació, ja que no consta cap error del jutgador doncs la redacció que indica el recurrent no es dedueix dels documents que cita, tractant-se de una matisació interessada per la seva argumentació jurídica, que no s'evidencia de la prova documental .

QUART. Per la via de l'article 191 c) de la LPL, el recurrent interessa l'examen de les normes substantives o de la jurisprudència i al·lega que la sentència transgredeix el que disposen l'article 102.3 de la LGSS, l'article 17 de la Llei general de sanitat i l'article 5, apartats 2 i 3, del Reial decret 63/1995, de 20 de gener, sobre ordenació de prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut.

Indica el recurrent que el rescabament de despeses és una excepció a la norma general, establerta en l'article 5.3 del RD 63/1995, que opera solament en "los casos de asistencia sanitaria urgente, inmediata y de carácter vital, que hayan sido atendidos fuera del Sistema Nacional de Salud, se reembolsarán los gastos de la misma, una vez comprobado que no se pudieron utilizar oportunamente los servicios de aquél y que no constituye una utilización desviada o abusiva de esta excepción".

Insisteix la defensa de la part demandada que en el cas que ens ocupa s'ha demostrat que l'assistència sanitària rebuda va constituir un abandonament voluntari de la sanitat pública a favor de la privada, per raons no emparades en la norma. Nega l'existència de requisit de urgència vital i immediata ni de impossibilitat d'haver pogut accedir oportunament als serveis sanitaris públics, ni de denegació d'assistència per part del mateix o la presència de circumstàncies excepcionals.

Tanmateix, tal com consta en la sentència impugnada, la intervenció quirúrgica d'extrema urgència que es va practicar al demandant a la Clínica St. Jordi, amb dissecció aguda d'aorta ascendent, implantació de una pròtesi valvular aòrtica, era de extremat risc vital i no li permetia ni el trasllat de centre ni la dilació de la intervenció. Tal com ha valorat el jutge de instància, si la sanitat pública hagués diagnosticat correctament aquesta afectació hagués hagut de derivar al demandant a un hospital, pel via de servei d'urgències, amb informació de l'extrema gravetat de la seva malaltia, cosa que la sanitat

pública no va detectar. No es tracta en el cas que ens ocupa de una negació d'assistència, però sí de un error de diagnòstic, que és assimilable a aquella, ja que té les mateixes conseqüències. Per tant, s'ha de valorar que la opció pel tractament en un centre privat (concertat però elegit pel demandant) de manera urgent i immediata, no es pot considerar com a apartament voluntari de la sanitat pública, sinó com un recurs extrem per a salvar la seva vida, supòsit extraordinari que regula la norma citada i permet fer servir qualsevol assistència sanitària amb rescabament per la sanitat pública. Una altra interpretació, a més de ser contrària al sentit de la Llei, donaria lloc a permetre que persones sense ingressos suficients podessin arriscar la seva vida per manca de cobertura de la sanitat pública, fet justament que la citada regulació legal i reglamentària tracta d'evitar.

La jurisprudència ha vingut indicant que la nota de "urgència vital" exigeix que es provi un risc imminent de perdre la vida o la integritat de la salut del pacient, que es podria deteriorar greument si es retarda el tractament mèdic esperant l'assistència sanitària i que la situació objectiva impossibiliti la utilització dels serveis mèdics de la Seguretat Social (SSTS de dates 18-2-1988 y 1-7-1991 [RJ 1991\ 5864], Sentència de 8 de març de 1996 (RJ 1996\ 1979); també es cert que indiquen aquestes sentències que la interpretació d'aquest precepte s'ha de realitzar amb cautela, d'acord amb el que disposa el Reial Decret 63/1995 (RCL 1995\ 439), que deroga el Decret 2766/1967, de 16 de novembre (RCL 1967\ 2236; RCL 1968, 150 y NDL 27267), i deixa subsistent que per autoritzar el reintegrament de despeses d'assistència sanitària prestada per ens aliens al sistema nacional de la Salut, cal acreditar la concurrència de manera excepcional que l' "asistencia sanitaria urgente, inmediata y de carácter vital", (al igual que el contemplava el Decret 2766/1967), ja que es tracta de una excepció que exigeix una interpretació restrictiva, amb la finalitat de no concedir als beneficiaris de la Seguretat Social un dret d'opció no previst en la norma.

En conseqüència no existeix infracció de l'article 102.3 de la LGSS/1974 (RCL 1974\ 1482 y NDL 27361) ni de les altres normes citades, ja que dels fets provats es dedueix l'existència de risc vital en la intervenció del demandant tal com aprecia el jutge de instància.

Vistos els preceptes legals esmentats,

DECIDIM

Que desestimem el recurs de suplicació interposat per la Lletrada del Servei Català de la Salut contra la sentència dictada pel jutjat del social número 33 de Barcelona, de data 13 d'abril de 2005, recaiguda en actuacions 103/05, seguides a instància de Jordi contra el citat demandat i confirmem la sentència dictada en tots els seus punts.

Contra aquesta sentència es pot interposar recurs de cassació per a la unificació de doctrina, que s'ha de preparar en aquesta Sala en els deu dies següents a la notificació, amb els requisits previstos als números 2 i 3 de l'article 219 de la Llei de procediment laboral.

Notifiqueu aquesta resolució a les parts i a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i expediu-ne un testimoniatge que quedarà unit al rotlle. Incorporeu l'original al llibre de sentències corresponent.

Així ho pronunciem, ho manem i ho signem.